

European Securities and
Markets Authority

Gairės

dėl pagrindinių sandorio šalių interesų konflikto valdymo

Turinys

1	Santrumpos	2
2	Bendroji informacija ir įgaliojimai	3
3	Taikymo sritis.....	4
4	Prievolės laikytis gairių ir teikti ataskaitas.....	5
	4.1 Gairių statusas	5
	4.2 Atskaitomybės reikalavimai	5
5	Gairės	6
	5.1 Interesų konflikto sąvokos išaiškinimas	6
	5.2 Organizacinės priemonės	7
	5.2.1 Principas „būtina žinoti“	7
	5.2.2 Veiklos taisyklės	7
	5.2.3 Dovanos	8
	5.2.4 Finansinių priemonių nuosavybė	8
	5.2.5 Mokymas	9
	5.2.6 Priežiūra	9
	5.3 Papildomos priemonės, susijusios su grupei priklausančiomis pagrindinėmis sandorio šalimis 10	
	5.3.1 Grupės lygmuo	10
	5.3.2 Pagrindinės sandorio šalies valdybos arba priežiūros valdybos lygmuo	10
	5.3.3 Pagrindinės sandorio šalies vyresniosios vadovybės arba valdybos lygmuo	10
	5.3.4 Darbuotojų lygmuo	11
	5.3.5 Naudojimasis kito grupės subjekto užsakomosiomis paslaugomis	11
	5.4 Interesų konfliktų valdymo procedūra	12
	5.4.1 Interesų konfliktų sprendimo procedūra	12
	5.4.2 Interesų konfliktų sprendimo priemonės	13
	5.4.3 Tolesni veiksmai	13
	5.4.4 Interesų konfliktų registras	13

1 Santrumpos

1. Jei nenurodyta kitaip, šiose gairėse vartojamos sąvokos turi tokią pat reikšmę kaip ir Reglamente (ES) Nr. 648/2012. Taip pat vartojamos šios sąvokos ir santrumpos:

<i>CCP</i>	pagrindinė sandorio šalis, kuriai suteiktas leidimas pagal ERIR 14 straipsnį
<i>CCP RTS</i>	2012 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 153/2013, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 papildomas nuostatomis dėl pagrindinių sandorio šalių techninių reguliavimo standartų
<i>EK</i>	Europos Komisija
<i>ERIR</i>	Europos rinkos infrastruktūros reglamentas – 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų
<i>ESMA</i>	Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija
<i>ESMAR</i>	2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija
<i>ES</i>	Europos Sąjunga
<i>NKI</i>	Nacionalinės kompetentingos institucijos
<i>PFMI</i>	Mokėjimo ir atsiskaitymų sistemų komiteto (CPSS) ir Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos (IOSCO) 2012 m. balandžio mėn. paskelbti finansų rinkų infrastruktūroms taikomi principai

2 Bendroji informacija ir įgaliojimai

2. Pagal ERIR pagrindinės sandorio šalys vykdo veiklą kuo geriau atsižvelgdamos į tarpuskaitos narių ir klientų interesus. Šiuo tikslu pagrindinės sandorio šalys įgyvendina patikimas organizacines priemones ir politiką siekdamos užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir juos išspręsti, jeigu prevencinių priemonių nepakaktų. ERIR 26, 28 ir ypač 33 straipsniuose ir CCP RTS 3, 5, 6 ir 7 straipsniuose nustatytos organizacinės taisyklės, kuriomis siekiama įgyvendinti tuos tikslus.
3. ERIR 33 straipsnyje nustatyti reikalavimai, kaip pagrindinės sandorio šalys turi valdyti interesų konfliktus. Visų pirma, pagrindinės sandorio šalys turi būti raštu parengusios organizacines ir administracines galimų interesų konfliktų su tarpuskaitos nariais arba joms žinomais klientais nustatymo ir valdymo priemones.
4. Jeigu pagrindinės sandorio šalies organizacinių arba administracinių priemonių, skirtų interesų konfliktams valdyti, nepakanka užtikrinti, kad būtų išvengta rizikos padaryti žalą tarpuskaitos nario arba kliento interesams, pagrindinės sandorio šalys, prieš priimdamos naujus to tarpuskaitos nario sandorius, tarpuskaitos narį arba klientą turi aiškiai informuoti apie bendrąjį interesų konflikto pobūdį ar priežastis.
5. Jeigu pagrindinė sandorio šalis yra patronuojančioji arba patronuojamoji įmonė, reikia atsižvelgti į visas aplinkybes, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, susijęs su kito grupės subjekto struktūra ir verslo veikla, jeigu pagrindinė sandorio šalis žino arba turėtų žinoti apie tą aplinkybę. Į raštu rengiamas priemones įtraukiamos aplinkybės, dėl kurių kyla arba gali kilti interesų konfliktas, sukeliantis didelę žalą vieno arba kelių tarpuskaitos narių ar klientų interesams riziką, ir procedūros, kurių reikia laikytis, ir tokio konflikto valdymo priemonės, kurių reikia imtis.
6. Pagal ESMAR 16 straipsnį ESMA yra įgaliota skelbti gaires ir rekomendacijas siekdama užtikrinti bendrą, vienodą ir nuoseklų Sąjungos teisės taikymą. ESMA mano, kad pirmiau nurodytas pagrindinių sandorio šalių interesų konfliktų valdymo taisyklės ir procedūras dar reikėtų patikslinti.
7. Šių gairių paskirtis – užtikrinti bendrą, vienodą ir nuoseklų ERIR 33 straipsnio ir CCP RTS 3, 5, 6 ir 7 straipsnių nuostatų taikymą. Rengdama šias gaires ESMA taip pat peržiūrėjo taisykles, paskelbtas dėl kitų rinkos infrastruktūrų, visų pirma, CVPD, ir galiojančias pagrindinių sandorio šalių paskelbtas taisykles.

3 Taikymo sritis

Kam taikomos šios gairės?

8. Šios gairės taikomos pagrindines sandorio šalis prižiūrinčioms NKI.

Apie ką šios gairės?

9. Šios gairės taikomos taisyklėms ir procedūroms, kurias pagrindinės sandorio šalys rengia interesų konfliktams valdyti pagal ERIR 33 straipsnį.

Nuo kada taikomos šios gairės?

10. Šios gairės taikomos nuo *[datos, kuri sueina praėjus dviem mėnesiams nuo jų paskelbimo ESMA svetainėje visomis oficialiomis ES kalbomis]*.

4 Prievolės laikytis gairių ir teikti ataskaitas

4.1 Gairių statusas

11. Šiame dokumente pateikiamos gairės, parengtos pagal ESMAR 16 straipsnį. Pagal ESMAR 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų rinkos dalyviai (šiuo atveju pagrindinės sandorio šalys) privalo dėti visas pastangas siekdami laikytis šių gairių.
12. Kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis įtraukdamos jas į savo priežiūros praktiką ir stebėti, ar pagrindinės sandorio šalys jų laikosi.

4.2 Atskaitomybės reikalavimai

13. NKI, kurioms yra skirtos šios gairės, per du mėnesius nuo jų paskelbimo ESMA interneto svetainėje visomis oficialiomis ES kalbomis privalo informuoti ESMA e. paštu (eu-ccp@esma.europa.eu) nuroydamos, ar jos laikosi arba ketina laikytis gairių, ir nurodyti gairių nesilaikymo priežastis.
14. Tam pagrindinės sandorio šalys aiškiai ir išsamiai praneša savo NKI, ar laikosi šių gairių.
15. Jeigu iki šio termino atsakymas nebus gautas, bus laikoma, kad NKI gairių nesilaiko. Pranešimo šabloną galima rasti ESMA interneto svetainėje.

5 Gairės

5.1 Interesų konflikto sąvokos išaiškinimas

16. Interesų konfliktas kyla, kai suinteresuotojo subjekto interesai prieštarauja pagrindinės sandorio šalies interesams, pagrindinės sandorio šalies tarpuskaitos narių interesams arba klientų interesams, kai klientas yra žinomas pagrindinei sandorio šaliai, turint omenyje objektyvumą priimant sprendimą arba sprendimų priėmimo procesuose, kurių turi būti laikomasi vykdant profesines prievoles.
17. Pagrindinės sandorio šalys turėtų vertinti galimus interesų konfliktus bent šiuose santykiuose:
 - i. tarp pagrindinės sandorio šalies ir kito grupės subjekto;
 - ii. tarp pagrindinės sandorio šalies ir bet kokio akcininko, turinčio bent ERIR 31 straipsnyje nustatytas ribas viršijantį akcijų paketą;
 - iii. tarp pagrindinės sandorio šalies ir įmonės, kurios valdybos narys arba komiteto narys vykdo kitas funkcijas;
 - iv. tarp pagrindinės sandorio šalies ir tarpuskaitos nario kliento, jeigu jis žinomas;
 - v. tarp pagrindinės sandorio šalies, duomenų teikėjo, likvidumo teikėjo, vertybinius popierius saugančio banko, atsiskaitymų banko, mokėjimo tarpininko, nostro tarpininko arba kitų paslaugų pagrindinei sandorio šaliai teikėjų;
 - vi. tarp pagrindinės sandorio šalies ir susijusios finansų rinkos infrastruktūros, kaip antai prekybos vietos, mokėjimo sistemos, vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos, centrinio vertybinių popierių depozitoriumo, sandorių duomenų saugyklos;
 - vii. tarp pagrindinės sandorio šalies ir sąveikios pagrindinės sandorio šalies;
 - viii. tarp pagrindinės sandorio šalies ir tarpuskaitos nario;
 - ix. tarp pagrindinės sandorio šalies ir susijusio asmens.
18. Susijusiais asmenimis, be kita ko, turėtų būti laikomi šie asmenys:
 - i. pagrindinės sandorio šalies darbuotojai (valdybos nariai, direktoriai, vadovai ir darbuotojai) ir su jais artimai susiję asmenys, kaip antai jų šeimos nariai, t. y. artimais giminystės ar svainystės ryšiais susiję asmenys iki antrojo laipsnio, ir priklausomi asmenys arba asmenys, nuolat gyvenantys tame pačiame namų ūkyje, ir
 - ii. bet kuris asmuo, kuris nėra darbuotojas arba susijęs asmuo (kaip aprašyta pirmiau), tačiau kuris dalyvauja pagrindinės sandorio šalies verslo veikloje, kaip antai rizikos komiteto nariai, atlygio komiteto nariai, įsipareigojimų neįvykdymo valdymo grupės nariai, kitų komitetų nariai, konsultantai, išorės patarėjai, tarpininkai, pagal sutartį dirbantys darbuotojai arba subrangovai.
19. Pagrindinės sandorio šalys turėtų nustatyti laikotarpį, per kurį daroma prielaida, kad jau pasibaigę galimi arba tikri interesų konfliktai ir toliau daro poveikį. Pagrindinės sandorio

šalys gali nustatyti įvairius laikotarpius, priklausomai nuo numatomo konfliktinės situacijos tipo arba atitinkamo susijusio asmens.

5.2 Organizacinės priemonės

5.2.1 Principas „būtina žinoti“

20. Pagrindinės sandorio šalys turėtų aiškiai įgyvendinti organizacines priemones, kurių tikslas – užkirsti kelią netinkamiems konfidencialios informacijos mainams arba jos netinkamam naudojimui pagrindinės sandorio šalies viduje, pavyzdžiui:
 - i. pagrindinės sandorio šalys turėtų užtikrinti, kad konfidencialia informacija, kurią žinant kiltų interesų konfliktai, būtų dalijamasi laikantis principo „būtina žinoti“;
 - ii. savo organizacinėje sferoje pagrindinės sandorio šalys turėtų sukurti reikiamas „kinų sienas“, kad užtikrintų aiškų darbo srautų atskyrimą;
 - iii. prieigą prie IT sistemos reikėtų apsaugoti taikant tinkamas saugumo ir konfidencialumo priemones.
21. Darbuotojams, turintiems teisę gauti konfidencialią informaciją, reikėtų priminti, kad informacija turi būti tvarkoma konfidencialiai vidaus ir išorės lygmenimis ir kad jie neturėtų naudotis tokia informacija savo arba trečiosios šalies naudai. Jeigu konfidencialia informacija dalijamasi su subrangovais arba konsultantais, pagrindinės sandorio šalies ir atitinkamo subjekto arba asmens įgyvendintomis teisinėmis priemonėmis reikėtų užtikrinti, kad jiems galiotų ta pati prievolė, apie kurią jiems reikėtų priminti.
22. Visi suinteresuotieji subjektai, dalyvaujantys rizikos komiteto ir įsipareigojimų neįvykdymo valdymo grupės veikloje ir galintys susipažinti su susijusia konfidencialia informacija, turėtų vykdyti griežtas konfidencialumo prievoles ir prireikus turėtų pasirašyti konkretų konfidencialumo susitarimą.

5.2.2 Veiklos taisyklės

23. Pagrindinės sandorio šalys turėtų imtis reikiamų priemonių dėl savo darbuotojų ir visų asmenų, kurie nėra darbuotojai, bet vis dėlto dalyvauja pagrindinės sandorio šalies verslo veikloje, kaip aprašyta 18 punkte.
24. Siekiama:
 - i. veikti nešališkai ir sąžiningai, atsižvelgiant į pagrindinės sandorio šalies interesus, skaidriai ir laikantis ERIR ir visų kitų taikytinų teisės aktų;
 - ii. jeigu įmanoma, vengti ir žinoti (suprasti) potencialias interesų konfliktų sritis; deklaruoti bet kokią padėtį, kurioje jie yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su pagrindinės sandorio šalies interesais arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuoti; vykdyti visus reikiamus rizikos mažinimo veiksmus, kurių tokiomis aplinkybėmis gali reikalauti pagrindinė sandorio šalis.

25. Pagrindinės sandorio šalys turėtų užtikrinti, kad galėtų imtis drausminių priemonių pirmiau nurodytus reikalavimus pažeidžiančių darbuotojų atžvilgiu ir kitų lygiaverčių veiksmų prieš kitus juos pažeidžiančius subjektus arba asmenis.
26. Pagrindinės sandorio šalys turėtų:
 - i. patvirtinti taisykles, susijusias su valdybos narių ir vykdomųjų direktorių sutarčių arba mandatų, svarbių interesų konfliktų požiūriu, skaičiaus apribojimu laikantis taikytinų teisės aktų;
 - ii. nepaskirti išorės auditorių, jeigu jie turi kokių nors tiesioginių arba netiesioginių finansinių, verslo, darbo ar kitokių santykių (įskaitant papildomų su auditu nesusijusių paslaugų teikimą) su pagrindine sandorio šalimi ir dėl to objektyvi, pagrįstai veikianti ir informuota trečioji šalis padarytų išvadą, jog auditorius nėra nepriklausomas;
 - iii. reikalauti, kad darbuotojai atskleistų vyriausiajam atitikties užtikrinimo pareigūnui visus asmeninius interesus ir artimų šeimos narių interesus, kaip aprašyta 18 punkto i papunktyje, prieštaraujančius arba galinčius prieštarauti pagrindinės sandorio šalies interesams, jiems pradėdant eiti pareigas arba pasikeitus situacijai ir bent kartą per metus. Vyriausiajam atitikties užtikrinimo pareigūnui taip pat turėtų būti pranešama, kai interesų konflikto nebėra;
 - iv. reikalauti, kad visi darbuotojai arba 18 punkto ii papunktyje išvardyti asmenys, dirbdami pagrindinėje sandorio šalyje kartu ketintų vykdyti bet kokią išorės veiklą, kuri gali kirstis su pagrindinėje sandorio šalyje vykdomomis pareigomis, prieš pradėdami eiti naujas pareigas kitoje įstaigoje, prašytų atsakingo asmens arba vyriausiojo atitikties užtikrinimo pareigūno suteikti išankstinį sutikimą pagal pagrindinės sandorio šalies vidaus taisykles.

5.2.3 Dovanos

27. Į pagrindinės sandorio šalies politiką reikėtų įtraukti aiškias taisykles dėl susijusiems asmenims siūlomų bet kokio pavidalo dovanų (dovanų, paskatų, lengvatų, pramogų, poilsio paslaugų) priėmimo iš tarpuskaitos narių, klientų, prekybos vietos, centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, sandorių duomenų saugyklų, duomenų teikėjų, likvidumo teikėjų arba kitų paslaugų teikėjų, rangovų arba bet kokių kitų asmenų ar subjektų, kurie gali turėti su pagrindinės sandorio šalies interesais nesuderinamų interesų.
28. Pagrindinė sandorio šalis turėtų nustatyti pagrįstą ribinę vertę arba sistemą, skirtą nustatyti dovanų vertę, kad būtų galima nuspręsti, ar dovanos gavėjui leidžiama priimti arba pasilikti dovaną. Jeigu kyla abejonių dėl dovanos vertės, dėl tikrosios vertės turėtų spręsti vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas.

5.2.4 Finansinių priemonių nuosavybė

29. Pagrindinės sandorio šalys turėtų patvirtinti politiką, kurioje būtų nustatytos taisyklės dėl darbuotojų finansinių priemonių, kaip antai akcijų, obligacijų arba kitų vertybinių popierių, nuosavybės, pagal kurias suteikiama teisė įsigyti tokius vertybinius popierius, dėl kurių gali kilti interesų konfliktai.

30. Pagrindinės sandorio šalys turėtų patvirtinti griežtas taisykles, pagal kurias būtų ribojamos arba stebimos jų darbuotojų investicijos. Pagrindinės sandorio šalys turėtų prašyti gauti išankstinį patvirtinimą ir (arba) nustatyti apribojimus, susijusius su investavimu į finansines priemones, dėl kurių gali kilti interesų konfliktai, kaip antai priemones, kurias išleidžia konkurentai, tarpuskaitos nariai, klientai, finansų įstaigos ir paslaugų teikėjai, ir tokių investicijų atsiėmimu; pagrindinės sandorio šalys gali apsvarstyti galimybę nustatyti išimties arba apribojimo laikotarpius dėl dalyvavimo sandoriuose su pagrindinės sandorio šalies grupei priklausančių subjektų vertybiniais popieriais, pavyzdžiui, tą mėnesį, kai paskelbiami finansiniai rezultatai, arba pagal *ad hoc* principą.
31. Pagrindinė sandorio šalis gali pritaikyti savo taisykles priklausomai nuo dalyvaujančio asmens tipo ir aplinkybių siekdama užtikrinti jų tikslumą ir veiksmingumą. Pavyzdžiui, jeigu visa investavimo veikla pavedama investicinei bendrovei arba investuojama į KIPVPS ar AIFV, tokiais atvejais, kai, pagrindinės sandorio šalies nuomone, tai tinkama, galima netaikyti pagrindinės sandorio šalies išankstinio patvirtinimo tvarkos ir apribojimų bei informacijos atskleidimo prievolės.
32. Apie visų darbuotojų tiesiogines investicijas turėtų būti pranešama vyriausiajam atitikties užtikrinimo pareigūnui arba kitam svarbiam šiuo tikslu paskirtam asmeniui arba įstaigai. Informacija apie portfelį turėtų būti atskleidžiama bent priimant darbuotoją į darbą arba paskiriant jį į tam tikras pareigas ir kasmet atnaujinama. Apie visus sudarytus sandorius, susijusius su nagrinėjamomis finansinėmis priemonėmis, reikėtų pranešti vyriausiajam atitikties užtikrinimo pareigūnui.

5.2.5 Mokymas

33. Pagrindinės sandorio šalys turėtų užtikrinti, kad jų darbuotojai būtų tinkamai apmokyti vykdyti savo prievoles ir įgyvendinti taikytiną interesų konfliktų valdymo procedūrą.
34. Apmokant darbuotojus reikėtų paaiškinti, kas yra interesų konfliktas, darbuotojų pareigas ir skirtinas nuobaudas, pranešimo apie konfliktą procedūrą ir jo sprendimo procedūrą bei apskritai taikytinas taisykles.
35. Pagrindinės sandorio šalys turėtų reguliariai teikti darbuotojams atnaujintą informaciją. Pagrindinės sandorio šalys turėtų dokumentuoti, kokiuose mokymo kursuose darbuotojai dalyvauja ir kokį mokymą yra baigę.
36. Darbuotojai turėtų patvirtinti, kad yra susipažinę su taikytinomis taisyklėmis.

5.2.6 Prižiūra

37. Vykdydama savo pareigą prižiūrėti atitikties užtikrinimo funkciją pagrindinės sandorio šalies valdyba turėtų stebėti pagrindinės sandorio šalies taikomas interesų konfliktų prevencijos ir valdymo priemonių veiksmingumą. Vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas turėtų laiku pranešti valdybai apie pagrindinės sandorio šalies apibrėžtus reikšmingus atvejus ir teikti ataskaitas apie savo veiklą per metus.

38. Atitikties užtikrinimo pareigūnas ir tam tikrais atvejais valdyba turėtų peržiūrėti interesų konfliktų politiką bent kartą per metus arba dažniau, jeigu reikia padaryti svarbius pakeitimus.
39. Audito departamentas turėtų reguliariai vertinti interesų konfliktų politikos veiksmingumą ir bendrą su ja susijusį pagrindinės sandorio šalies organizavimą.

5.3 Papildomos priemonės, susijusios su grupei priklausančiomis pagrindinėmis sandorio šalimis

5.3.1 Grupės lygmuo

40. Siekiant išvengti kompetencijos sričių dubliavimosi grupėje reikėtų aiškiai apibrėžti ir atskirti kiekvieno valdybos subjekto, kuris sukelia arba gali sukelti konfliktą (kaip antai patronuojančiosios įmonės valdybos, pagrindinės sandorio šalies valdybos, paslaugų teikėjo valdybos), vaidmenį. Reikėtų nustatyti konfidencialius su pagrindine sandorio šalimi susijusius klausimus, ypač rizikos valdymo srityje.
41. Prireikus grupės lygmeniu reikėtų patvirtinti sąžiningo, nepriklausomo ir veiksmingo pagrindinės sandorio šalies ir kitų grupės subjektų interesų konfliktų sprendimo procedūrą.

5.3.2 Pagrindinės sandorio šalies valdybos arba priežiūros valdybos lygmuo

42. Siekiant užtikrinti pagrindinės sandorio šalies nepriklausomumą, kaip numatyta CCP RTS 3 straipsnyje, prireikus, laikydami reguliavimo reikalavimų pagrindinė sandorio šalis turėtų paskirti papildomus nepriklausomus valdybos narius, kad jų skaičius būtų proporcingas grupės subjektų atstovų skaičiui.
43. Su asmeniu, kuris galėtų būti nepriklausomas valdybos narys, susiję asmenys, išvardyti 18 punkto i papunktyje, neturėtų vykdyti veiklos, dėl kurios kiltų interesų konfliktas su pagrindine sandorio šalimi arba jos kontrolinį akcijų paketą turinčiais akcininkais, vadovais arba tarpuskaitos nariais.

5.3.3 Pagrindinės sandorio šalies vyresniosios vadovybės arba valdybos lygmuo

44. Jeigu vyresnioji vadovybė (įskaitant vykdomuosius direktorius) taip pat yra kito grupės subjekto vyresnioji vadovybė, pagrindinė sandorio šalis turėtų formuoti savo valdybą arba priežiūros valdybą taip, kad užtikrintų nepriklausomą pagrindinės sandorio šalies veiklos valdymą.
45. Svarbius sprendimus turėtų patvirtinti valdyba. Tam reikėtų sudaryti klausimų ir (arba) kriterijų, pagal kuriuos nustatomas sprendimo, kurį turi tiesiogiai priimti valdyba, reikšmingumo, sąrašą.

46. Vyresniosios vadovybės pareigos turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o darbo užmokesčius, įskaitant vyresniosios vadovybės premijas, reikėtų tinkamai suderinti, palyginti su kitos įmonės siūlomais darbo užmokesčiais, siekiant išvengti šališkų sprendimų priėmimo. Vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas, valdyba arba nepriklausomi valdybos nariai turėtų įdėmiai stebėti galimus interesų konfliktus.

5.3.4 Darbuotojų lygmuo

47. Jeigu pagal užsakomųjų paslaugų susitarimo sąlygas pagrindinės sandorio šalies darbuotojai atlieka užduotis keliems grupės subjektams, pagrindinės sandorio šalys turėtų patvirtinti šias taisykles:
- i. reikėtų aiškiai apibrėžti įvairių subjektų pareigas, darbo laiko pasiskirstymą ir hierarchijos ryšius. Pagrindinės sandorio šalys turėtų tikrinti, ar darbo laikas atliekant kelias funkcijas įvairiuose grupės subjektuose neviršija darbo laiko dirbant visą darbo dieną;
 - ii. pagrindinės sandorio šalys turėtų dalyvauti visame įdarbinimo procese ir turėti faktinę sprendžiamąją galią atrenkant darbuotojus, paaukštinant juos pareigose arba nutraukiant su jais darbo santykius. Pagrindinės sandorio šalys turėtų turėti aiškias organizacines schemas, kuriose turėtų būti pažymėti pasidalijamieji ištekliai.
48. Pagrindinė sandorio šalis turėtų nustatyti atlyginimus laikydamasi CCP RTS 8 straipsnio. Visų pirma, siekiant išvengti šališko sprendimų priėmimo arba pareigų vykdymo, turėtų būti tinkamai subalansuotas suinteresuotųjų darbuotojų darbo užmokestis, įskaitant premijas, palyginti su darbo užmokesčiu kitoje įmonėje. Pagrindinė sandorio šalis turėtų vertinti premijų arba kitų finansinių paskatų už darbuotojų veiklos rezultatus jiems vykdant savo pareigas lygi ir priimti galutinį sprendimą dėl jų.

5.3.5 Naudojimasis kito grupės subjekto užsakomosiomis paslaugomis

49. Jeigu paslaugų teikėjas priklauso pagrindinės sandorio šalies grupei, pagrindinė sandorio šalis turėtų įgyvendinti bent šias papildomas priemones:
- i. sprendimą dėl pagrindinės veiklos pavedimo grupės subjektui turėtų priimti pagrindinės sandorio šalies valdyba, jei reikia, pasitarusi su rizikos komitetu;
 - ii. valdyba turėtų apibrėžti reikalavimus, taikomus paslaugoms, kurios yra užsakomos iš kitų grupės subjektų;
 - iii. pagrindinė sandorio šalis turėtų tikrinti, ar subrangovas yra įgyvendinęs tinkamas kontrolės priemones, kuriomis siekiama išvengti interesų konfliktų, visų pirma, jeigu subrangovai teikia pagrindinei sandorio šaliai įvairias paslaugas;
 - iv. užsakomųjų paslaugų susitarimai turėtų būti vykdomi įprastomis rinkos sąlygomis ir į juos turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl perdavimo spręsti aukštesniu lygmeniu ir pasitraukimo valdymo;
 - v. reikėtų aiškiai apibrėžti pagrindinius veiklos efektyvumo rodiklius ir turėtų būti sukurtas ir prireikus naudojamas perdavimo spręsti aukštesniu lygmeniu procedūra ir vykdymo užtikrinimo mechanizmas, kaip antai nuobaudos, laikantis įprastos rinkos praktikos. Apie subrangovų veiklos rezultatus turėtų būti pranešama valdybai;

- vi. jeigu užsakomos IT paslaugos, turėtų būti nustatytos aiškios IT projektų ir prašymų atlikti pakeitimus prioritetiškumo taisyklės. Subrangovas turėtų laiku vykdyti visus prašymus atlikti pakeitimus arba projektus, kurie yra būtini, kad pagrindinė sandorio šalis atitiktų teisės aktus arba įvykdytų NKI prašymą.

5.4 Interesų konfliktų valdymo procedūra

5.4.1 Interesų konfliktų sprendimo procedūra

50. Jeigu verslo santykiuose nustatomas kilęs arba galintis kilti interesų konfliktas, su konfliktu susijęs darbuotojas arba kitas darbuotojas, kuriam apie jį žinoma, turėtų nedelsdamas, kuo skubiau pranešti apie jį tiesiogiai vyriausiajam atitikties užtikrinimo pareigūnui ir visiems kitiems svarbiems asmenims arba organams.
51. Pagrindinė sandorio šalis neturėtų prašyti atskleisti interesų konfliktų įrodymų, kol nepradėta imtis veiksmų. Jeigu ji turi abejonių, ar tam tikra situacija yra galimas arba jau kilęs interesų konfliktas, jas turėtų išsklaidyti vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas.
52. Jeigu interesų konfliktas kilo arba gali kilti dėl apie jį pranešusio asmens, jis jokiais aplinkybėmis neturėtų būti dėl to kaltinamas, jeigu tai įmanoma pagal taikytinus teisės aktus.
53. Jeigu reikia atlikti tyrimą, jį atlikti turėtų būti įgaliotas vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas. Vykstant procesui su konfliktu susijęs asmuo turėtų būti išklaustytas. Jeigu už problemos sprendimą atsako ne vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas, jis turėtų sprendimą priimančiam subjektui pateikti ataskaitą, kurioje būtų analizuojamas kilęs arba galintis kilti interesų konfliktas, ir, jeigu konfliktas yra nustatytas, pateikti rekomendacijas, kaip jį išspręsti.
54. Pagrindinė sandorio šalis turėtų aiškiai nustatyti, kas turi priimti sprendimą dėl kilusio arba galinčio kilti interesų konflikto buvimo ir priemonių, kurių reikia imtis (jeigu tai kitas asmuo). Sprendimus turėtų priimti asmuo arba organas, kuris yra pakankamai nepriklausomas ir įgaliotas užtikrinti sprendimo vykdymą. Tuo tikslu galima paskirti kelis asmenis arba organus atsižvelgiant į jų pareigas, kaip antai vyriausiąjį atitikties užtikrinimo pareigūną, tiesioginį vadovą, vykdomuosius direktorius, valdybą, nepriklausomus valdybos narius arba valdybos ar komitetų pirmininkus. Šiuo požiūriu, jeigu interesų konfliktas yra susijęs su vyresniąja vadovybe arba bet kuriuo kitu valdybos nariu, už jo sprendimą turėtų būti atsakingas pirmininkas ir (arba) nepriklausomi valdybos nariai.
55. Tais atvejais, kai dėl priimto sprendimo nesutariama, pagrindinė sandorio šalis turėtų taikyti perdavimo spęsti aukštesniu lygmeniu procedūrą. Ta procedūra turėtų būti užtikrinama, kad byla būtų nagrinėjama skubiai. Paskutiniame etape galutinį sprendimą gali priimti nepriklausomi valdybos nariai.

5.4.2 Interesų konfliktų sprendimo priemonės

56. Pagrindinės sandorio šalys turėtų numatyti bent šias galinčio kilti arba kilusio interesų konflikto sprendimo priemones:
- i. atitinkamas organas arba darbuotojas, kaip antai valdyba arba tiesioginis vadovas, vykdo konflikto stebėseną;
 - ii. apie konfliktą laiku pranešama susijusiai šaliai, kaip antai tarpuskaityto nariui (-iams) arba klientui (-ams), kaip numatyta ERIR 33 straipsnio 2 dalyje;
 - iii. su konfliktu susijusiam darbuotojui neleidžiama susipažinti su neskelbtina informacija;
 - iv. ribojamas dalyvavimas diskusijose, derybose, sprendimuose ar balsavime, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas;
 - v. asmuo atleidžiamas nuo pareigų ir jos perduodamos kitam darbuotojui;
 - vi. su konfliktu susijęs darbuotojas laikinai arba visam laikui nušalinamas nuo darbo atitinkamoje valdyboje, komitete, posėdyje ir kt.;
 - vii. apie konfliktą pranešama NKI.
57. Jeigu tai įmanoma pagal taikytinus teisės aktus, galima numatyti galimybę nutraukti sutartį su darbuotoju, kuris susijęs su konfliktu.

5.4.3 Tolesni veiksmai

58. Vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas arba pagal 54 punktą paskirtas asmuo ar organas turėtų reguliariai tikrinti konflikto būseną (t. y. galimas arba jau kilęs interesų konfliktas) ir ar įgyvendinamos konflikto mažinimo priemonės. Toks asmuo turėtų vertinti, ar priemonės vis dar būtinos ir ar jas reikia pritaikyti. Peržiūros dažnį turėtų lemti bylos ypatumai.
59. Vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas arba pagal 54 punktą paskirtas asmuo ar organas turėtų teikti valdybai metinę ataskaitą apie kilusius interesų konfliktus ir visas jų mažinimo priemones, dėl kurio buvo priimtas sprendimas.
60. Interesų konfliktų politikos pažeidimo atveju pagrindinės sandorio šalys turėtų pranešti NKI apie visus reikšmingus pažeidimus, perdavus spręsti dėl pažeidimo aukštesniu lygmeniu ir pranešus apie jį pagrindinės sandorio šalies vyresniajai vadovybei ir (arba) valdybai, per 48 valandas.

5.4.4 Interesų konfliktų registras

61. Pagrindinės sandorio šalys turėtų įgyvendinti procesus ir procedūras, pagal kurias būtų stebimi ir dokumentuojami šie dalykai:
- i. interesai, kurie gali būti arba yra nesuderinami su pagrindinės sandorio šalies interesais;
 - ii. investicijos į darbuotojams priklausančias finansines priemones ir su jomis susiję sandoriai;

- iii. darbuotojų gautos dovanos, kurių vertė viršija nustatytą ribą, ir su jomis susiję sprendimai;
- iv. įvairūs konfliktų sprendimo procedūros etapai;
- v. pagrindinių sandorio šalių įgyvendinamos konfliktų sprendimo priemonės;
- vi. interesų konfliktų būsenos peržiūros ir interesų konfliktų sprendimo priemonių įgyvendinimo stebėseną;
- vii. darbuotojų mokymas.

62. Registras turėtų būti griežtai konfidencialus.